

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Світове господарство та його структура. Глобалізація та її вплив на географію світового господарства	2	
2.	Міжнародна економічна інтеграція	2	
3.	Типологія країн	2	
4.	Природно-ресурсний потенціал світового господарства	4	2
5.	Промисловість світу	10	2
6.	Світове сільське господарство	4	2
7.	Географія світового транспорту	4	
8.	Міжнародна торгівля товарами	2	2
9.	Міжнародна торгівля послугами	2	
10.	Глобальні проблеми світового господарства. Цілі сталого розвитку	4	
	Разом	36	8

Практична робота 1
СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ЙОГО СТРУКТУРА.
ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ГЕОГРАФІЮ СВІТОВОГО
ГОСПОДАРСТВА

Питання для обговорення:

1. Сутність поняття «світове господарство», «світова економіка», «міжнародна економіка».
2. Назвіть фактори виробництва у світовому господарстві.
3. Які галузі відносяться до первинного сектору економіки?
4. Який сектор економіки переважає у високорозвинutih країнах світу?
5. Що представляє собою територіальна структура світового господарства?
6. Що являє собою міжгалузеві пропорції у світовому господарстві?
7. Дайте визначення поняттю «міжнародний географічний поділ праці».
8. Сутність поняття глобалізації та її види.
9. Які ви знаєте види міжнародних економічних зв'язків?

Завдання:

1. Скласти таблицю «Етапи формування світового господарства».

Роки	Етап формування світового господарства	Головні зміни у структурі світового господарства

2. Розкрити головні ознаки глобалізації, вказати її позитивні і негативні риси (заповнити таблицю).

Позитивні риси глобалізації	Негативні риси глобалізації

3. Проаналізувати зміни галузевої і територіальної структури світового господарства під впливом глобалізації.
4. Охарактеризувати особливості міжнародних економічних зв'язків в умовах глобалізації, визначити зміни у структурі міжнародної торгівлі.

Практична робота 2

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ

Питання для обговорення:

1. Транснаціональні корпорації (ТНК) як фактор і продукт глобалізації.
2. Назвіть приклади найбільших ТНК світу.
3. Охарактеризуйте ступені розвитку міжнародної економічної інтеграції.
4. Найбільші економічні інтеграційні об'єднання.
5. Сутність політики автаркії, вільної торгівлі, протекціонізму.

Завдання:

1. Заповнити таблицю «Провідні ТНК світу». Розгляньте не менше 10 ТНК. Зробити висновки про роль ТНК у світовій економіці.

ТНК	Сфера діяльності	Країна походження компанії	Виручка від реалізації (млрд. \$)	Прибуток (млрд. \$)	Розмір активів (млрд. \$)	Ринкова вартість (млрд. \$)

Джерело пошуку даних: <https://fortune.com/global500/>
<https://www.forbes.com/lists/global2000/?sh=45580b6a5ac0>

2. Заповнити таблицю «Головні міжнародні інтеграційні угруповання за рівнями інтеграції». Проаналізувати переваги і загрози інтеграційних процесів для соціально-економічного розвитку окремих країн.

Інтеграційне об'єднання	Назва, рік створення	Країни-учасниці	Населення млн. чол.	ВВП, млрд. дол.

Джерело пошуку даних чисельності населення та ВВП країн:
<https://data.worldbank.org/indicator>
<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?view=chart>
<https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?view=chart>

Практична робота 3
ТИПОЛОГІЯ КРАЇН ЗА РІВНЕМ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Питання для обговорення

1. Критерії виділення країн за рівнем соціально-економічного розвитку
2. Стадії економічного розвитку
3. Типи країн світу
4. Країни «великої сімки»
5. Високо розвинуті країни
6. Країни переселенського капіталізму
7. Країни середнього розвитку
8. Нові індустріальні країни
9. Нафтовидобувні країни
10. Найменш розвинуті країни
11. Країни з перехідною економікою
12. Країни планової економіки

Завдання:

1. Розподілити країни світу за соціально-економічними типами, заповнити колонки 1-4 таблиці 3 (вихідні дані у таблиці 1, додатку 1):

Таблиця 1

ВВП і чисельність населення країн світу
(за даними Світового банку, 2022 р.)

№	Країна	ВВП країни, за паритетом купівельної спроможності, млрд. доларів США	Чисельність населення, млн. осіб
1.	Афганістан	77,04	39,84
2.	Ангола	203,28	33,93
3.	Албанія	40,83	2,81
4.	Андорра	3,33	0,08
5.	Об'єднані Арабські Емірати	655,79	9,99
6.	Аргентина	985,21	45,81
7.	Вірменія	39,53	2,97
8.	Антигуа і Барбуда	1,78	0,10
9.	Австралія	1269,16	25,74

10.	Австрія	483,14	8,96
11.	Азербайджан	146,30	10,15
12.	Бурунді	8,85	12,26
13.	Бельгія	597,96	11,59
14.	Бенін	42,95	12,45
15.	Буркіна Фасо	48,17	21,50
16.	Бангладеш	1001,07	166,30
17.	Болгарія	161,66	6,90
18.	Бахрейн	72,27	1,75
19.	Багамські Острови	12,32	0,40
20.	Боснія і Герцеговина	51,02	3,26
21.	Білорусь	184,48	9,34
22.	Беліз	2,55	0,40
23.	Болівія	97,27	11,83
24.	Бразилія	3127,52	213,99
25.	Барбадос	3,88	0,29
26.	Бруней Даруссалам	26,77	0,44
27.	Бутан	8,42	0,78
28.	Ботсвана	38,41	2,40
29.	Центрально- Африканська Республіка	4,57	4,92
30.	Канада	1832,10	38,25
31.	Швейцарія	615,73	8,70
32.	Чилі	496,08	19,21
33.	Китай	24861,34	1412,36
34.	Кот д'Івуар	146,27	27,05
35.	Камерун	100,72	27,22
36.	Конго, Демократична Республіка	102,48	92,38
37.	Конго, Республіка	18,62	5,66
38.	Колумбія	753,87	51,27
39.	Коморські острови	2,66	0,89
40.	Кабо Верде	3,59	0,56
41.	Коста-Ріка	109,26	5,14
42.	Куба	137,00	11,32
43.	Кіпр	36,71	1,22
44.	Чеська Республіка	425,76	10,70
45.	Німеччина	4400,10	83,13
46.	Джібуті	5,41	1,00
47.	Домініка	0,79	0,07
48.	Данія	340,79	5,86
49.	Домініканська	207,08	10,95

	республіка		
50.	Алжир	488,87	44,62
51.	Еквадор	189,88	17,89
52.	Єгипет, Арабська Республіка	1263,73	104,26
53.	Еритрея	9,702	6,21
54.	Іспанія	1803,04	47,33
55.	Естонія	50,79	1,33
56.	Ефіопія	278,94	117,88
57.	Фінляндія	271,19	5,54
58.	Фіджі	9,91	0,90
59.	Франція	3050,12	67,50
60.	Федеративні штати Мікронезії	0,38	0,12
61.	Габон	32,35	2,28
62.	Велика Британія (Об'єднане Королівство)	3086,19	67,33
63.	Грузія	57,38	3,71
64.	Гана	178,46	31,73
65.	Гвінея	35,37	13,50
66.	Гамбія	5,51	2,49
67.	Гвінея-Бісау	3,77	2,02
68.	Екваторіальна Гвінея	23,92	1,45
69.	Греція	313,84	10,66
70.	Гренада	1,72	0,11
71.	Гватемала	152,15	17,11
72.	Гайана	17,62	0,79
73.	Гондурас	57,27	10,06
74.	Хорватія	121,05	3,90
75.	Гаїті	32,86	11,54
76.	Угорщина	325,46	9,71
77.	Індонезія	3246,21	276,36
78.	Індія	9301,49	1393,41
79.	Ірландія	513,66	5,03
80.	Іран, Ісламська Республіка	1044,30	85,03
81.	Ірак	390,17	41,18
82.	Ісландія	19,90	0,37
83.	Ізраїль	389,38	9,36
84.	Італія	2477,07	59,07
85.	Ямайка	27,14	2,97
86.	Йорданія	102,37	10,27

87.	Японія	5124,02	125,68
88.	Казахстан	494,70	19,00
89.	Кенія	251,43	54,99
90.	Киргизька Республіка	32,22	6,69
91.	Камбоджа	72,24	16,95
92.	Кірібаті	0,27	0,12
93.	Сент-Кітс і Невіс	1,28	0,05
94.	Корея, Республіка	2282,78	51,74
95.	Кувейт	209,74	4,33
96.	Лаоська НДР	58,26	7,38
97.	Ліван	65,88	6,77
98.	Ліберія	7,32	5,18
99.	Лівія	147,94	6,96
100.	Сент-Люсія	2,36	0,18
101.	Ліхтенштейн	4,98	0,04
102.	Шрі Ланка	284,91	22,16
103.	Лесото	5,27	2,16
104.	Литва	108,90	2,80
105.	Люксембург	75,84	0,64
106.	Латвія	59,67	1,88
107.	Марокко	281,36	37,34
108.	Монако	7,67	0,04
109.	Молдова	36,64	2,57
110.	Мадагаскар	42,32	28,43
111.	Мальдіви	9,02	0,54
112.	Мексика	2415,68	130,26
113.	Маршаллові острови	0,23	0,06
114.	Північна Македонія	34,00	2,07
115.	Малі	46,46	20,86
116.	Мальта	22,95	0,52
117.	М'янма	216,76	54,81
118.	Чорногорія	12,75	0,62
119.	Монголія	38,98	3,33
120.	Мозамбік	39,30	32,16
121.	Мавританія	24,31	4,78
122.	Маврикій	25,63	1,27
123.	Малаві	29,66	19,65
124.	Малайзія	883,62	32,78
125.	Намібія	23,09	2,59
126.	Нігер	29,96	25,13
127.	Нігерія	1050,50	211,40
128.	Нікарагуа	38,63	6,70

129.	Нідерланди	995,21	17,53
130.	Норвегія	355,26	5,41
131.	Непал	115,09	29,67
132.	Науру	0,15	0,01
133.	Нова Зеландія	221,82	5,12
134.	Оман	135,79	5,22
135.	Пакистан	1204,85	225,20
136.	Панама	126,35	4,38
137.	Перу	421,94	33,36
138.	Філіппіни	921,83	111,05
139.	Палау	0,32	0,02
140.	Папуа-Нова Гвінея	36,90	9,12
141.	Польща	1298,27	37,78
142.	Корейська Народно-Демократична Республіка	40,00	25,89
143.	Португалія	345,18	10,30
144.	Парагвай	91,85	7,22
145.	Катар	249,47	2,93
146.	Румунія	589,79	19,12
147.	Російська Федерація	4080,29	143,45
148.	Руанда	30,14	13,28
149.	Саудівська Аравія	1594,02	35,34
150.	Судан	172,40	44,91
151.	Сенегал	58,99	17,20
152.	Сінгапур	578,25	5,45
153.	Соломонові острови	1,70	0,70
154.	Сьєрра-Леоне	13,46	8,14
155.	Сальвадор	57,37	6,52
156.	Сан-Марино	2,06	0,03
157.	Сомалі	19,40	16,36
158.	Сербія	135,25	6,84
159.	Південний Судан	20,01	11,38
160.	Сан-Томе і Принсіпі	0,90	0,22
161.	Сурінам	8,98	0,59
162.	Словацька Республіка	171,58	5,45
163.	Словенія	84,22	2,11
164.	Швеція	552,56	10,42
165.	Есватіні	10,47	1,17
166.	Сейшельські острови	2,69	0,10
167.	Сирійська Арабська Республіка	50,28	18,28

168.	Чад	24,49	16,91
169.	Того	18,37	8,48
170.	Таїланд	1223,13	69,95
171.	Таджикистан	38,06	9,75
172.	Туркменістан	92,33	6,12
173.	Тимор-Лешті	5,40	1,34
174.	Тонга	0,67	0,11
175.	Тринідад і Тобаго	34,32	1,40
176.	Туніс	125,97	11,94
177.	Туреччина	2657,76	85,04
178.	Тувалу	0,06	0,01
179.	Танзанія	159,33	61,50
180.	Уганда	102,85	47,12
181.	<i>Україна</i>	<i>535,58</i>	<i>43,81</i>
182.	Уругвай	78,12	3,49
183.	Сполучені Штати	20932,28	331,89
184.	Узбекистан	270,06	34,92
185.	Сент-Вінсент і Гренадини	1,42	0,11
186.	Республіка Венесуела	269,07	28,70
187.	В'єтнам	1032,37	98,17
188.	Вануату	0,89	0,31
189.	Самоа	1,17	0,20
190.	Республіка Ємен	73,63	30,49
191.	Південна Африка	788,11	60,04
192.	Замбія	62,41	18,92
193.	Зімбабве	52,76	15,09

Таблиця 2

Розподіл країн світу за соціально-економічними типами

Соціально- економічний тип	Країни	ВВП, млрд. дол.	Чисельність населення, тис. осіб	ВВП на 1 особу, дол.	ВВП на 1 особу, дол. (для типу в середньому)
1	2	3	4	5	6
1. Найрозвинутіші країни	США Японія				
<i>Разом</i>					
2.					
3.					

4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Джерело пошуку даних чисельності населення та ВВП країн:

<https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?view=chart>

<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.PP.CD?view=chart>

Розрахувати ВВП на 1 особу всіх країн світу, поділивши числові значення колонки 3 на відповідні числові значення колонки 4. Одержані результати записати у колонку 5.

Визначити середньодушовий ВВП для кожного соціально-економічного типу країн, поділивши сумарний ВВП кожного типу країн (колонка 3, рядок *разом*) на загальну чисельність населення цього типу (колонка 4, рядок *разом*). Одержані результати записати у колонку 6.

2. Побудувати кругові секторні діаграми:

- частка соціально-економічних типів країн у світовому ВВП (за даними табл. 2, колонка 3, рядки *разом*).
- розподіл населення за соціально-економічними типами країн (за даними табл. 2, колонка 4, рядки *разом*).

Проаналізувати побудовані діаграми.

Додаток 1

Розподіл країн світу за соціально-економічними типами

1-а група **найрозвиненіших, дуже багатих країн** — Люксембург, Норвегія, Швеція, Канада, США, Бельгія, Нідерланди, Швейцарія, Данія, Великобританія, Австрія, Фінляндія, Ірландія, Ісландія, Франція, Німеччина, Італія, Ізраїль, Австралія, Японія, Нова Зеландія.

2-га група **високорозвинених багатих країн** — Іспанія, Португалія, Греція, Чехія, Словаччина, Угорщина, Словенія, Кіпр, Мальта, Пуерто-Рико; Тайвань, Південна Корея, а також міста-держави Гонконг і Сінгапур. У порівнянні з 1980-ми роками різко покращили показники Тайвань, Південна Корея, Кіпр і Португалія. Середній індекс 2-ї групи рівний 0,46 і за 20 років не змінився, тобто група «встигає за передовиками».

3-а група **середньорозвинених країн з середнім доходом** — Сербія, Хорватія, Македонія, Боснія і Герцеговина, Болгарія, Румунія, Польща, Литва, Латвія, Естонія; Росія, **Україна**, Білорусь, Казахстан, Китай, Туреччина, Малайзія; Бразилія, Аргентина, Мексика, Чилі, Уругвай, Коста-Ріка; ПАР. Раніше вони представляли типи 2-й (індустріальні середньорозвинені країни) або 3-й (нові індустріальні країни). За 20 років середній індекс групи зменшився на 30 %, причому по всіх країнах.

4-а група **«Проміжна» група**

4.1 підгрупа **«багаті острови»** (Панама, Суринам, Багамські острови, Барбадос, Антигуа і Барбуда, Тринідад і Тобаго, Сент-Кітс і Невіс, Сейшельські острови, Мальдіви, Науру, Палау; а також Гваделупа, Мартініка, Нова Каледонія, Французькі Полінезія і Гвіана, Реюньон та інші залежні території);

4.2 підгрупа **«багаті нафтоекспортери»** (Катар, Бруней, Бахрейн, Кувейт, ОАЕ, Саудівська Аравія, Оман і Ботсвана (експортер алмазів з дуже низьким рівнем соціального розвитку).

5-а група **країн, що розвиваються, з доходом нижче середнього** — Ліван, Іран, Ірак, Йорданія, Єгипет, Алжир, Туніс, Лівія; Вірменія, Азербайджан, Грузія, Туркменістан, Узбекистан, Молдова; Колумбія, Венесуела, Перу, Парагвай, Ямайка, Домініканська республіка, Еквадор, Беліз, Сальвадор, Гайана, Куба; Таїланд, Філіппіни, Індонезія, Монголія, Фіджі, Маврикій; Габон, Намібія; Албанія.

6-а група **країн, що розвиваються, з низьким доходом** — Індія, Пакистан, В'єтнам, Шрі-Ланка, КНДР, Сирія, Киргизстан, Таджикистан;

Гватемала, Болівія, Нікарагуа, Гондурас; Марокко, Мавританія, Нігерія, Кот-д'Івуар, Конго, Свазіленд, Зімбабве; Палестина, Папуа – Нова Гвінея.

*7-а група **країн, що розвиваються, з дуже низьким доходом** – Вануату, Кабо-Верде, Соломонові острови; Гана, Того, Бенін, Камерун, Гвінея, Сенегал, Судан, Джібуті, Кенія, Гамбія, Замбія, Ангола, Лесото; Йемен, Бангладеш, Лаос; Гаїті.*

*8-а група **найменш розвинених країн** — Бутан, Непал, М'янма, Афганістан, Камбоджа; Буркіна-Фасо, Ліберія, ЦАР, Малі, Нігер, Гвінея-Бісау, ДР Конго, Сьєрра-Леоне, Чад, Еритрея, Ефіопія, Сомалі, Уганда, Руанда, Бурунді, Танзанія, Малаві, Мозамбік, Мадагаскар; Коморські о-ви, Сх. Тімор.*

Практична робота 4-5
ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СВІТОВОГО
ГОСПОДАРСТВА

Питання для обговорення:

1. Сутність понять «Природно-ресурсний потенціал (ПРП)», «Природні умови», «Природні ресурси».
2. Класифікація природних ресурсів.
3. Вкажіть країни з найбільшими запасами нафти, газу, вугілля, залізних, марганцевих руд, бокситів, фосфоритів.
4. Назвіть країни з найбільшими запасами земельних ресурсів.
5. Країни за найбільшим водно-ресурсним потенціалом.
6. Назвіть країни з найбільшими запасами лісових ресурсів.
7. Назвіть країни з найбільшим рекреаційним потенціалом.
8. Ресурси Світового океану.

Завдання:

1. На вибір студенти на контурну карту нанести країни, які мають найбільші запаси певного виду мінеральних ресурсів:
  - паливних ресурсів (вугілля, нафти, газу, урану) – по 5 країн;
  - рудних ресурсів (залізних, марганцевих, хромових, алюмінієвих, титанових, мідних, свинцевих, цинкових, нікелевих, олов'яних руд, золота) – по 5 країн;
  - нерудної сировини (фосфоритів і апатитів, калійних солей, сірки, алмазів) – по 5 країн (1 бал).
2. За даними табл. 1 розрахувати ресурсозабезпеченість окремих країн мінеральними ресурсами за формулами:

$$PЗ = \frac{\text{Запаси}}{\text{Щорічний видобуток}} \quad (1)$$

$$PЗ = \frac{\text{Запаси}}{\text{Чисельність населення}} \quad (2)$$

Таблиця 1

Природні ресурси окремих країн світу

Країни	Мінеральні ресурси	Запаси мінеральних ресурсів	Щорічний видобуток	Чисельність населення, тис. осіб	Ресурсо-забезпеченість (1)	Ресурсо-забезпеченість (2)
Саудівська Аравія	нафта	36,3 млрд. т	540 млн. т	32 742		
США	нафта	4 млрд. т	430 млн. т	326 474		
Росія	природний газ	43,3 трлн. м ³	640 млрд. м ³	143 375		
Іран	природний газ	29,6 трлн. м ³	170 млрд. м ³	80 945		
Китай	кам'яне вугілля	114,5 млрд. т	3,8 млрд. т	1 388 232		
ПАР	кам'яне вугілля	30,4 млрд. т	260 млн. т	55 436		
Канада	залізні руди	26 млрд. т	40 млн. т	36 626		
Індія	залізні руди	12 млрд. т	120 млн. т	1 342 512		
Марокко	фосфорити	5,9 млрд. т	27 млн. т	35 241		
Бразилія	фосфорити	0,3 млрд. т	6 млн. т	211 243		

Проаналізувати одержані результати (до 1 стор.)

- На вибір студента побудувати кругову секторну діаграму структури земельних ресурсів окремого регіону світу за даними таблиці 2. Проаналізувати побудовану діаграму, зробити висновки щодо впливу структури земельних угідь на спеціалізацію господарства регіону світу, зокрема на тип сільського господарства (1-2 стор.).

Таблиця 2

Структура земельних угідь світу та окремих регіонів

Регіони	Орні землі, сади, %	Луки і пасовища, %	Ліси, %	Землі під населеними пунктами, промисловими об'єктами, транспортними магістралями, %	Малопродуктивні і непродуктивні землі, %
<i>Світ у цілому</i>	<i>11</i>	<i>24</i>	<i>30</i>	<i>3</i>	<i>32</i>
Європа	32	19	26	5	18
Азія	21	15	21	2	41
Африка	11	23	26	1	39
Північна Америка	12	18	33	3	34
Південна Америка	8	19	47	1	25
Австралія і Океанія	5	51	8	1	35

Практична робота 6-10
ПРОМИСЛОВІСТЬ СВІТУ

Питання для обговорення:

1. Місце промисловості у світовому господарстві, її структура.
2. Форми організації виробництва.
3. Основні країни-видобувники нафти, газу, вугілля.
4. Основні країни-видобувники залізної, марганцевої руди, бокситів, мідних руд, золота
5. Назвіть найбільших країн-виробників електроенергії, сталі.
6. Головні виробники автомобілів, суден, літальних апаратів, комп'ютерної техніки.
7. Основні країни-видобувники фосфатів, кухонної, калійної солі.
8. Назвіть країни, що виробляють найбільше лакофарбової, парфумерної, фармацевтичної продукції, шин, пластмас.
9. Назвіть основних виробників піломатеріалів, паперу і картону.
10. Найбільші виробники бавовняних, вовняних, шовкових, лляних тканин, швейних виробів.

Завдання:

1. На вибір студента за даними табл. 1 побудувати кругову секторну діаграму галузевої структури промисловості окремого соціально-економічного типу країн. Проаналізувати побудовану діаграму.

Таблиця 1

Галузева структура промисловості
окремих соціально-економічних типів країн

Групи галузей	Типи країн			
	Високо-розвинені	Середньо-розвинені	Країни, що розвиваються: доход нижче середнього	Найменш розвинені
Всього, %	100	100	100	100
Машинобудування і металообробка	37	20	15	17
Легка	17	19	21	27
Харчова	10	24	20	26
Будматеріали і деревообробка	12	13	13	10
Хімічна	7	8	14	5

і нафтопереробка				
Поліграфічна і паперова	2	4	3	3
Металургія	6	4	2	5
Добувна	7	6	10	5
Електро-, газо-, водопостачання	2	2	2	2

2. За даними табл. 2 розрахувати:

- частку експорту продукції промисловості в її виробництві окремих країн світу;
- обсяги експорту продукції промисловості цих країн на 1 особу.

Одержані результати записати у табл. 2. Проаналізувати експортні можливості цих країн.

Таблиця 2

Виробництво та експорт окремих видів
промислової продукції країн світу

Країни	Обсяги виробництва	Експорт	Чисельність населення, тис. осіб	Експорт/ Обсяги виробництва, %	Експорт на 1 особу
Саудівська Аравія (нафта)	543 млн. т	356 млн. т	32 742		
Колумбія (кам'яне вугілля)	88,7 млн. т	87 млн. т	49 067		
Росія (сталь)	69 млн. т	28,2 млн. т	143 375		
Марокко (фосфорні добрива)	2,27 млн. т	1,07 млн. т	35 241		
Фінляндія (пиломатеріали)	10,9 млн. м ³	7,5 млн. м ³	5 541		
Німеччина (папір)	22,54 млн. т	13,6 млн. т	80 636		
Таїланд (цукор)	10 млн. т	6,3 млн. т	68 297		
Малайзія (рослинна олія)	21,6 млн. т	16,4 млн. т	31 164		

3. За даними табл. 3 розрахувати обсяги виробництва автомобілів на 1 особу в окремих країнах світу, одержані результати записати в таблицю.

Проаналізувати одержані результати і пояснити високий рівень автомобілебудування в окремих країнах.

Таблиця 3

Виробництво автомобілів в окремих країнах світу

Країни	Виробництво автомобілів, тис. шт.	Чисельність населення, тис. осіб	Виробництво автомобілів на 1000 осіб, шт.
Китай	19 920	1 388 232	
Японія	8 277	126 045	
Німеччина	5 604	80 636	
США	4 253	326 474	
Південна Корея	4 124	50 704	
Індія	3 158	1 342 512	
Бразилія	2 315	211 243	
Мексика	1 916	130 222	
Іспанія	1 898	46 070	
Росія	1 693	143 375	

Практична робота 11-12
СВІТОВЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Питання для обговорення:

1. Місце сільського господарства у світовому господарстві.
2. Форми сільськогосподарського використання земель.
3. Тенденції розвитку рослинництва світу, його основні типи.
4. Назвіть головні країни-виробників пшениці, рису, кукурудзи, ячменю, картоплі.
5. Назвіть країни, що вирощують найбільше сої, соняшнику, арахісу, маслин.
6. Основні країни з вирощування цукрових буряків, цукрової тростини, чаю, кавових бобів.
7. Основні виробники бавовнику, льону-довгунцю, гевеї.
8. Найбільші країни з вирощування цитрусових, бананів, фруктових плодів.
9. Головні виробники великої рогатої худоби, свиней, овець, курей, верблюдів

Завдання:

1. За даними табл. 1 розрахувати:
  - частку експорту сільськогосподарської продукції в її виробництві окремих країн світу;
  - обсяги експорту сільськогосподарської продукції цих країн на 1 особу.

Одержані результати записати у табл. 1. Проаналізувати експортні можливості цих країн, порівнявши пари країн-експортерів однієї й тієї ж продукції.

Таблиця 1

Виробництво та експорт сільськогосподарської продукції
в окремих країнах світу

Країни (продукція)	Валовий збір	Експорт	Чисельність населення, тис. осіб	Експорт/ виробництв о, %	Експорт на 1 особу, кг
Канада (пшениця)	30,5 млн. т	19,7 млн. т	36 626		
Росія (пшениця)	73,3 млн. т	25,3 млн. т	143 375		
США (соя)	117,2 млн. т	57,7 млн. т	326 474		

Україна (соя)	4,28 млн. т	2,7 млн. т	42 100		
Австралія (бавовник- волокно)	885 тис. т	717 тис. т	24 641		
Індія (бавовник- волокно)	6 188 тис. т	866 тис. т	1 342 512		
Німеччина (свинина)	5,59 млн. т	1,88 млн. т	80 636		
Іспанія (свинина)	3,95 млн. т	1,47 млн. т	46 070		
Нова Зеландія (вовна)	165 тис. т	105 тис. т	4 604		
Аргентина (вовна)	45 тис. т	21 тис. т	44 272		

3. На вибір студента на контурну карту світу нанести країни – найбільші виробники певного виду сільськогосподарської культури:

- *зернових культур*: пшениці; кукурудзи; рису; ячменю; сорго (по 5 країн);
- *олійних культур*: соняшнику, арахісу; оливок; сої; плодів олійної пальми (по 5 країн);
- *смакових культур*: цукрової тростини; цукрового буряка; чайного листа; зеленої кави; какао-бобів (по 5 країн);
- *волокнистих культур*: бавовнику; льону; природного каучуку (по 5 країн).

3. За даними табл. 2 на вибір студента побудувати кругову секторну діаграму структури поголів'я худоби в окремому регіоні світу (дані по рядках), вказавши на діаграмі % кожної групи худоби в регіоні.

Пояснити отриманий розподіл у структурі поголів'я регіонів світу.

Таблиця 2

Структура поголів'я худоби і птиці
в окремих регіонах і країнах світу (млн. голів)

Країни	Велика рогата худоба	Свині	Вівці	Кози	Птиця (кури)
СНД	55,5	33,6	87,7	14,7	923
Європа	94,7	154,8	107	14	1 479
Китай (КНР)	84,4	451,1	162,1	148,9	5 063
Азіатсько- Тихоокеанський	366,1	126	252,1	347,6	5 823

регіон (без КНР)					
Близький Схід	27,4	0,6	129,1	52	1 909
Африка	324,8	36,6	351,6	387,7	1 904
Північна Америка (США і Канада)	137,9	101	15	11,4	2 691
Латинська Америка	384,1	78,1	68,9	26,5	2 914
<i>Світ</i>	<i>1 474,9</i>	<i>981,8</i>	<i>1 173,4</i>	<i>1 002,8</i>	<i>22 705</i>

Практична робота 13-14
ГЕОГРАФІЯ СВІТОВОГО ТРАНСПОРТУ

Питання для обговорення:

1. Назвіть основні види транспорту.
2. Структура основних пасажирських перевезень за видами транспорту.
3. Структура основних вантажних перевезень за видами транспорту.
4. Країни з найбільшими обсягами перевезень автомобільним транспортом.
5. Назвіть країни з найбільшими обсягами перевезень залізничним транспортом.
6. Країни з найбільшими обсягами перевезень морським та річковим транспортом.
7. Назвіть країни з найбільшими обсягами перевезень авіаційним транспортом. Які ви знаєте найбільші авіакомпанії світу?
8. Роль і значення трубопровідного транспорту у світу.

Завдання:

1. За даними табл. 1:
  - розрахувати густоту залізниць в окремих країнах світу. Одержані результати записати у табл. 1;
  - проранжувати отримані значення густоти залізниць в порядку зменшення та на вибір студента обрати 3 країни з високим, середнім та низьким густоти залізниць та зробити аналіз.

Таблиця 1

Протяжність залізниць у провідних країнах світу

Країни	Протяжність залізниць, км	Площа території, тис. км ²	Густота залізниць, км/1000 км ²
США	226612	9363	
Росія	87157	17075,4	
Китай	75438	9597	
Індія	63221	3287,6	
Німеччина	48215	357	
Канада	48068	9976	
Австралія	38550	7687	
Аргентина	31902	2767	
Франція	29370	547	
Бразилія	29295	8512	

Японія	23474	377,8	
Польща	23072	312,7	
Україна	22473	603,7	
ПАР	20872	1219,9	
Італія	19460	301,2	
Мексика	17665	1972,6	
Великобританія	16567	244,8	
Іспанія	14974	504,8	
Казахстан	13700	2717,3	
Швеція	11528	450	

2. За даними табл. 2:

- розрахувати густоту автомобільних доріг в окремих країнах світу. Одержані результати записати у табл. 2;
- проранжувати отримані значення густоти автомобільних доріг в порядку зменшення та на вибір студента обрати 3 країни з високим, середнім та низьким густоти автомобільних доріг та зробити аналіз.

Таблиця 2

Протяжність автомобільних доріг у провідних країнах світу

Країни	Протяжність автомобільних доріг, тис. км	Площа території, тис. км ²	Густота автомобільних доріг, км/1000 км ²
США	6465,8	9363	
Індія	3316,5	3287,6	
Китай	1930,5	9597	
Бразилія	1751,9	8512	
Японія	1197	377,8	
Канада	1042,3	9976	
Франція	951,5	547	
Росія	933	17075,4	
Австралія	813	7687	
Іспанія	681,2	504,8	
Німеччина	644,5	357	
Італія	487,7	301,2	
Туреччина	427	780,6	
Швеція	425	450	
Польща	424	312,7	
Великобританія	398,4	244,8	

Індонезія	391	1919,4	
ПАР	362,1	1219,9	

3. За даними табл. 3 (*на вибір студента*):

- проранжувати частки національних суден в порядку зменшення (тоннаж флоту має бути присутній у новій таблиці), на *вибір студента* обрати 3 країни з високим, середнім та низьким рівнем частки національних суден та зробити аналіз.
- поясніть, чому невеликі морські держави (Панама, Ліберія, Багамські острови, Мальта та ін.) мають великий тоннаж морського флоту, фактично не маючи власних суден?

Таблиця 3

Зареєстрований морський торговий флот в окремих країнах світу

Країни	Тоннаж флоту, млн. т	Частка національних суден, %
Панама	232,1	0
Ліберія	105,2	0
Багамські острови	55,2	0
Греція	55,1	92
Маршаллові острови	54,6	26
Гонконг	54,3	39
Сінгапур	51	30
Мальта	40,2	0
Китай	34,9	99
Кіпр	29,6	8
Норвегія	20,3	61
Південна Корея	16,5	96
Японія	15,1	100
Індія	14,2	98
Італія	13,3	92
Німеччина	13,2	99
Великобританія	12,8	44
США	12,4	83
Антигуа і Барбуда	10,4	0
Данія	10	97

Практичне заняття 15
МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ

Питання для обговорення:

1. Співвідношення між поняттями «Зовнішня торгівля», «Міжнародна торгівля».
2. Які ви знаєте показники розвитку міжнародної торгівлі?
3. Що таке експорт?
4. Зміст понять «Товарна структура», «Географічна структура»
5. В чому полягає політика автаркії?
6. Тарифні бар'єри в міжнародній торгівлі
7. Нетарифні бар'єри в міжнародній торгівлі
8. Назвіть основні форми міжнародної торгівлі.
9. Сучасні тенденції товарної структури міжнародної торгівлі.
10. Сучасні тенденції географічної структури міжнародної торгівлі

Завдання:

1. За даними табл. 1 розрахувати обсяги експорту і імпорту товарів цих країн на 1 особу та сальдо зовнішньої торгівлі товарами. Одержані результати записати у табл. 1 та проаналізувати їх за двома країнами на вибір студента.

Таблиця 1

Обсяг експорту та імпорту товарів за країнами світу (за 2021 р.)

Країна	Обсяг експорт у товарів, млрд. дол. США	Обсяг імпорт у товарів, млрд. дол. США	Населення, млн. осіб	Експорт на душу населення, дол./особу	Імпорт на душу населення, дол./особу	Сальдо зовнішньої торгівлі товарами, млрд. дол. США
Китай	3364	2687,5	1412,4			
США	1754,6	2937,1	331,9			
Бельгія	543,3	509,2	11,6			
Польща	337,9	338,3	37,8			
Сент-Кітс	67	0,21	0,054			

і Невіс						
ОАЕ	425	319,4	9,99			
Єгипет	36,4	66,6	104,3			
Марокко	35,8	58	37,3			
Бангладеш	44,2	80,8	166,3			
Нігер	1,2	2,7	25,1			

2. На вибір студента за даними Інтернет знайти та заповнити таблицю 2, вказавши основні товарні групи експорту та імпорту товарів по двома країнам світу. Пояснити, чому та чи інша країна здійснює експорт/імпорт певних товарів.

Таблиця 2

Основні статті експорту та імпорту товарів країн світу

Країна	Основні статті експорту товарів	Основні статті імпорту товарів
Китай		
Велика Британія		
Данія		
Словаччина		
Тринідад і Тобаго		
Кувейт		
Індонезія		
Таджикистан		
Лаос		
Руанда		

Джерело: Світова книга фактів ЦРУ. – Режим доступу: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/>

Практичне заняття 16
МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ПОСЛУГАМИ

Питання для обговорення:

1. Сутність поняття «Послуга».
2. Значення послуг у світовому господарстві.
3. Сутність поняття «міжнародна торгівля послугами».
4. Назвіть основні види послуг.
5. Назвіть основні тенденції міжнародної торгівлі послуг.
6. Головні країни-експортери і імпортери послуг

Завдання:

1. За даними табл. 1 розрахувати обсяги експорту і імпорту послуг зазначених країн на 1 особу та сальдо зовнішньої торгівлі послугами. Одержані результати записати у табл. 1 та проаналізувати їх за двома країнами на вибір студента.

Таблиця 1

Обсяг експорту та імпорту товарів за країнами світу (за 2021 р.)

Країна	Обсяг експорту послуг, млрд. дол. США	Обсяг імпорту послуг, млрд. дол. США	Населення, млн. осіб	Експорт на душу населення, дол./особу	Імпорт на душу населення, дол./особу	Сальдо зовнішньої торгівлі послугами, млрд. дол. США
Китай	392,2	27,9	1412,4			
США	795,2	550	331,9			
Бельгія	136,7	134,5	11,6			
Польща	80,6	49,3	37,8			
Сент-Кітс і Невіс	0,38	0,163	0,054			
ОАЕ	101,8	76,1	9,99			
Єгипет	21,9	22,9	104,3			
Марокко	15,5	8,5	37,3			
Бангладеш	7,5	10,9	166,3			
Нігер	0,16	1,03	25,1			

2. За даними таблиці 2 побудувати кругову секторну діаграму структури експорту послуг за групою країн світу (на вибір студента) та проаналізувати її.

Таблиця 2

Структура експорту послуг, 2020 р.

Вид послуг/ Група країн	Транс- портні послуги	Тури- стичні послуги	Страхування, фінансові послуги, інтелектуа- льна власність, інші бізнес- послуги	Телекому- нікації, інформа- ційно-кому- нікаційні послуги	Інші види послуг
Розвинуті економіки	14,5	9,7	52,9	14,1	8,8
Країни, що розвиваються	22,1	14,2	36,9	14,7	12,0
Країни, що розвиваються: Африка	30,0	24,3	26,0	7,3	12,5
Країни, що розвиваються: Америка	17,8	28,4	34,3	7,8	11,7
Країни, що розвиваються: Азія і Океанія	22,1	12,1	37,9	16,0	12,0

Практична робота 17-18

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Питання для обговорення:

1. Сутність поняття «Глобальні проблеми сучасності»
2. Класифікація і сутність глобальних проблем
3. Сировинна проблема
4. Продовольча проблема
5. Екологічна проблема
6. Демографічна проблема
7. Енергетична проблема
8. Проблеми миру та роззброєння
9. Проблема подолання бідності та відсталості
10. Світова фінансова криза

Завдання

1. Заповнити таблицю «Глобальні проблеми світового господарства» (на вибір студента обрати певну глобальну проблему).

Глобальна проблема	Причини виникнення	Прояв у світі	Шляхи розв'язання

2. Розкрити роль окремих галузей світового господарства (за вибором) у виникненні та розв'язанні глобальних проблем людства, навести приклади.